

TOURBIZ dag
8 februari 2020
FSO

Werk, ZZP en nog zo wat

Evert Verhulp
verhulp@uva.nl

Werk is belangrijk, maar waarom?

- Deelnemen aan de samenleving en bijdragen aan de samenleving
- En een arbeidsovereenkomst is belangrijk want
  - Scholing
  - Veilige arbeidsomstandigheden
  - Betere verzekeringen (ZW/WIA/pensioen)
  - Arbeidsproductiviteit

Digitalisering:

- Kost banen en levert andere op (SER 2016)
- Biedt dus kansen, maar leidt tot onvrede in de samenleving en toename van ongelijkheid,
- Nu is vooral de middenklasse ‘aan de beurt’,
- Die wordt voor een deel ‘naar beneden gedrukt’
- SER 10/2016 werkende combinatie
- *De markt voor persoonlijke dienstverlening is een omvangrijke en groeiende markt. Te verwachten valt dat de vraag naar deze diensten ook in Nederland verder zal toenemen*

H.L. Drucker

Rechtsgeleerde en vrijzinnig Tweede Kamerlid. Op zijn vijfentwintigste hoogleraar in Groningen; vervulde dat ambt later in Leiden. Had grote maatschappelijke belangstelling. Wipte in 1894 in Groningen Sam van Houten als Tweede Kamerlid. In 1901 medeoprichter van de VDB. Gaf op wetenschappelijke wijze leiding aan de vrijzinnig-democratische Tweede Kamerfractie. Knap jurist, die als hoogleraar/Kamerlid meewerkte aan belangrijke wetgeving. Ontwierp de Wet op het arbeidscontract.

Wat wilde Drucker?

- In zijn Groningse inaugurele rede *Rechtswetenschap en wetgeving* (Haarlem 1882) bepleitte Drucker verdergaand overheidsingrijpen in de verhouding tussen kapitaal en arbeid, want “*wil de Staat niet de zwakken zien ondergaan, dan moet hij nu en dan met beredeneerde maatregelen tusschen beide komen*”.
- Voorbeelden bestonden reeds in andere landen, zoals Duitsland en Frankrijk.

Geen strafrechtelijke handhaving

Afhankelijkheid is ouderwets?

- Canadian Supreme Court 9 april 1987:
- *91. Work is one of the most fundamental aspects in a person's life, providing the individual with a means of financial support and, as importantly, a contributory role in society. A person's employment is an essential component of his or her sense of identity, self-worth and emotional well-being. Accordingly, the conditions in which a person works are highly significant in shaping the whole compendium of psychological, emotional and physical elements of a person's dignity and self respect.*
- Reference Re Public Service Employee Relations Act (Alta.), [1987] 1 S.C.R. 313

Publiek belang van de arbeidsovereenkomst

Bijv vanwege de voorheffing loonbelasting
scholing

sociale zekerheid

medezeggenschap

- Maar ook vanwege de organisatie van de samenleving:
- Economische ordening, rechtvaardigheid, gelijkwaardige inkomensverdeling, en veel meer.....

Definitie arbeidsovereenkomst

- Art. 7:610 BW - als is voldaan aan de elementen:
  - Arbeid
  - Loon
  - In dienst (ondergeschikt)
  - Element “gedurende zekere tijd” heeft geen onderscheidende waarde (meer).

- Dan arbeidsovereenkomst, zonder keuze, met alle gevolgen van dien: arbeidsovereenkomst is ‘entreebiljet’, voor allerhande regels en bescherming

HR 14 november 1997, NJ 1998/149

Groen/Schoevers

Voor het antwoord op de vraag of een arbeidsovereenkomst is gesloten:

“is bepalend wat partijen bij het sluiten van de overeenkomst voor ogen stond, mede in aanmerking genomen de wijze waarop ze feitelijk aan de overeenkomst uitvoering hebben gegeven en aldus daaraan inhoud hebben gegeven.”

Dus toch keuze?

Wat gaat voor: bedoeling of invulling?

Beurspromovendi HR 14 april 2010,

- 1) Bedoeling is van secundair belang.
- 2) Uitvoering van overeenkomst is doorslaggevend, slechts bij twijfel daarover is bedoeling van belang.

Anders gezegd: partijen willen geen arbeidsovereenkomst vanwege de juridische gevolgen maar gedragen zich wel als of er arbeidsovereenkomst is, dan is er dus een arbeidsovereenkomst

Arbeidsovereenkomst?

- Bijv. HR 12 september 2014, JAR 2014/260 (coöperatie van prostituees)
- Aard en omvang werkzaamheden onduidelijk en:
- “Het Hof heeft zijn oordeel dat geen sprake is van arbeidsovereenkomsten verder gebaseerd op een verwijzing naar de vrijblijvendheid die de leden met betrekking tot de taakvervulling kunnen betrachten en ook betrachten. Dit wijst naar het oordeel van het Hof geenszins op een verhouding van ondergeschiktheid of een gezagsrelatie. Hiermee heeft het Hof kennelijk het oog gehad op de vaststaande feiten voor zover die inhouden dat de aard van de als seksuele dienstverlening omschreven werkzaamheden eraan in de weg staat dat belanghebbende het verrichten van specifieke handelingen aan haar leden opdraagt. Een dergelijke vrijheid bij de beroepsuitoefening hoeft echter niet in de weg te staan aan de aanwezigheid van een gezagsverhouding.”

Lagere rechtspraak

- Zit er anders in:
  - Want pp brengen alleen eigen belangen naar voren
  - de zzp'er heeft iets 'oneerlijks'
  - Er wordt zwaar geleund op de vorm van het contract
-
- gerechtshof Amsterdam 11 april 2017, JAR 2017/130, ECLI:NL:GHAMS:1275 (bedrijfsleider restaurant),
  - gerechtshof Arnhem Leeuwarden 28 augustus 2017, ECLI:NL:GHARL:2017:7588, JAR 2017/248 (scriptiebegeleider),
  - Rechtbank Den Haag 16 juni 2016, JAR 2016/171 (ECLI:NL:RBDHA:2016:7077 (bewuste inleenovereenkomst),
  - Vz Rechter Rb. Limburg 14 juni 2016, ECLI:NL:RBLIM:2016:5085 (bewuste opdrachtovereenkomst)

Een paar ‘harde’ criteria?

- Onderdeel van de organisatie van de ander en onderworpen aan de regels en gebruiken van die organisatie, geen eigen bedrijfsmiddelen, aard van de ‘ander’
- Geen zelfstandige economische activiteiten als ondernemer (HvJ EU: niet rechtstreeks en volledig betaald)
- Geen geheel vrije vervanging (als verdienmodel)
- Zekere duur

- Dan toch arbeidsovereenkomst

